

Sygn. akt *I ACa 120/19*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 listopada 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Ewa Staniszevska

Sędziowie: Bogdan Wysocki

Małgorzata Kaźmierczak (spr.)

Protokolant: st. sekr. sąd. Kinga Kwiatkowska

po rozpoznaniu w dniu 30 października 2019 r. w P.

na rozprawie

sprawy z powództwa **L. J.**

przeciwko **M. R., A. R., K. M., P. M., B. M., J. G., R. G., S. S., B. S.**

o ochronę dóbr osobistych

na skutek apelacji pozwanych

od wyroku Sądu Okręgowego w Z.

z dnia 3 października 2018 r. sygn. akt (...)

I. zmienia zaskarżony wyrok:

a. w punkcie 1 w ten sposób, że powództwo oddala;

b. w punkcie 3 w ten sposób, że kosztami procesu obciąża powoda w zakresie poniesionym;

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanych 2.034 zł tytułem zwrotu kosztów procesu w postępowaniu apelacyjnym.

Bogdan Wysocki Ewa Staniszevska Małgorzata Kaźmierczak

--	--	--

IA Ca 120/19

UZASADNIENIE

Powód L. J. wytoczył przeciwko pozwanym M. R., A. R., K. M., P. M., B. M., J. G., R. G., S. S. oraz B. S. powództwo, w którym domagał się zobowiązania pozwanych do zaniechania dalszych działań naruszających jego dobra osobiste, w szczególności polegających na rozpowszechnianiu informacji o rzekomym wykorzystywaniu przez powoda prywatnych znajomości w celu uzyskania pozytywnych dla jego przedsiębiorstwa rozstrzygnięć oraz

rzekomym prowadzeniu przez niego działalności gospodarczej w sposób sprzeczny z prawem; zobowiązania każdego z pozwanych, aby w terminie siedmiu dni od daty uprawomocnienia się wyroku w niniejszej sprawie, sporządzili pismo, na formacie kartki A4, zawierające przeproszenie o następującej treści: „Z uwagi na posłuzenie się przez nas nieprawdziwymi informacjami dotyczącymi Pana L. J., a także z uwagi na naruszenie przez nas dóbr osobistych w/w osoby poprzez liczne jego zniesławienia i znieważenia, przepraszamy Pana L. J. za treść naszych pism oraz skarg i oświadczamy, że odzegnujemy się od stawianych tam wobec niego zarzutów”, napisane pismem komputerowym (rozmiarem czcionki nie mniejszym niż 13, z zastosowaniem interlinii o szerokości 12 punktów, czcionką koloru czarnego kroju V. na białym tle) oraz podpisane pełnym imieniem i nazwiskiem każdego z pozwanych, a tym samym zobowiązanie każdego z pozwanych, aby przesłali to pismo za pośrednictwem P. - listem poleconym - na swój koszt do: L. J., Rady Miasta Z., Prezydenta Miasta Z., Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministra Sprawiedliwości, Prokuratora Okręgowego w Z. G. oraz Wojewody (...); zobowiązanie każdego z pozwanych do złożenia wspólnego publicznego oświadczenia poprzez opublikowanie na swój koszt w terminie 7 dni od uprawomocnienia się orzeczenia w niniejszej sprawie na okres 7 dni na stronie internetowej (...) czcionką co najmniej 16 pikseli koloru czarnego na białym tle, w ramce, bez tła reklamowego tak, by każdy kto będzie korzystał w portalu mógł zapoznać się z treścią złożonego oświadczenia oraz w drukowanym (papierowym) wydaniu dziennika Gazeta (...), który ukaże się w poniedziałek albo piątek w dziale komunikaty, w formacie „drobna ramka” oświadczenia o następującej treści: „M. R., A. R., K. M., P. M., B. M., J. G., R. G., S. S. oraz B. S., przepraszają Pana L. J. za naruszenie jego dóbr osobistych w ten sposób, że dopuściliśmy się rozpowszechniania wprowadzających w błąd, nieprawdziwych informacji na temat jego powiązań rodzinnych oraz towarzyskich z pracownikami Urzędu Miasta w Z., a także wykonywania działalności gospodarczej w sposób sprzeczny z prawem. Powyższe oświadczenie publikuje się w wyniku przegranego procesu sądowego M. R., A. R., K. M., P. M., B. M., J. G., R. G., S. S. oraz B. S.”, a także wydanie przez Sąd postanowienia nakazującego pozwanym złożenie publicznego oświadczenia, o cechach określonych w pkt 3 pozwu na podstawie art. 480 § 1 k.c., że na wypadek niewykonania przez pozwanych nakazu złożenia publicznego oświadczenia w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, że Sąd upoważnia powoda - L. J. do opublikowania ogłoszeń o treści wskazanej w pkt 3 pozwu na koszt pozwanych oraz zasądzenie od pozwanych na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz 17,00 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

W odpowiedzi na pozew z dnia 21 kwietnia 2017 r. pozwani wnieśli o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na ich rzecz kosztów postępowania według norm.

Pismem z dnia 22 lutego 2018 r. powód podtrzymał zgłoszone dotychczas żądanie pozwu modyfikując je w zakresie punktu 3 podpunkt 2, w sposób, że żądanie to będzie obejmować zobowiązanie każdego z pozwanych do złożenia wspólnego publicznego oświadczenia poprzez opublikowanie na swój koszt w terminie 7 dni od uprawomocnienia się orzeczenia w wydaniu drukowanym dziennika Gazety (...), który ukaże się w poniedziałek albo piątek, na stronie ogłoszeniowej następującej treści informacji „M. R., A. R., K. M., P. M., B. M., J. G., R. G., S. S. oraz B. S., przepraszają Pana L. J., za naruszenie jego dóbr osobistych w ten sposób, że dopuścili się rozpowszechniania wprowadzających w błąd, nieprawdziwych informacji na temat jego powiązań rodzinnych oraz towarzyskich z pracownikami Urzędu Miasta w Z., a także wykonywania działalności gospodarczej w sposób sprzeczny z prawem. Powyższe oświadczenie publikuje się w wyniku przegranego procesu sądowego. M. R., A. R., K. M., P. M., B. M., J. G., R. G., S. S. oraz B. S.”.

Zaskarżonym wyrokiem z 03.10.2018r Sąd Okręgowy w Z. G. zobowiązał pozwanych, by w terminie 7 dni od uprawomocnienia się wyroku sporządzili pismo w formacie kartki A4 zawierające przeproszenie o następującej treści:

„Z uwagi na posłuzenie się przez nas nieprawdziwymi informacjami dotyczącymi Pana L. J. a także z uwagi na naruszenie przez nas dóbr osobistych w/w osoby poprzez liczne jego zniesławienia i znieważenia, przepraszamy Pana L. J. za treść naszych pism oraz skarg i oświadczamy, że odzegnujemy się od stawianych tam wobec niego zarzutów” napisane pismem komputerowym (rozmiarem czcionki nie mniejszym niż 13, z zastosowaniem interlinii o szerokości 12 punktów) oraz podpisami pełnym imieniem i nazwiskiem każdego z pozwanych; przy czym zobowiązał każdego z pozwanych, aby przesłali to pismo za pośrednictwem P., listem poleconym, na swój koszt do:

- L. J.: ul.(...), (...)-(...) Z.,

- Rady Miasta Z.: S. (...), (...)-(...) Z.,

- Prezydenta Miasta Z.: ul.(...), (...)-(...) Z.; w pozostałym zakresie powództwo oddalił oraz koszty procesu między stronami wzajemnie zniósł.

Podstawę tego rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia i rozważania Sądu Okręgowego.

Powód prowadzi działalność gospodarczą w (...) spółki jawnej (...). E. J. (...), która zajmuje się budową obiektów o przeznaczeniu mieszkaniowym i usługowo – handlowym.

W połowie 2014 r. (...) ogłosił przetarg nieograniczony (licytację ustną) na sprzedaż nieruchomości gruntowej znajdującej się przy ul. (...) w Z.. Cena wywoływacza przedmiotowej działki została ustalona na kwotę 5.000.000 zł. Według przygotowanych i opracowanych zamierzeń planistycznych teren ten był przeznaczony na zabudowę mieszkalną w części środkowej i północnej działki.

W wyniku ogłoszonego II przetargu spółka (...) E. J. kupiła tę nieruchomość za 5.100.000 zł.

Dla tej nieruchomości obejmującej działki nr (...), już w roku 2003 został przygotowany projekt zagospodarowania, który przewidywał powstanie w tym miejscu budynku wielokondygnacyjnego o przeznaczeniu mieszkaniowym (ówczesny dom asystenta/studenta). Ponadto w kolejnych latach w wyniku prowadzonych czynności przez przedstawicieli (...) przygotowane i przedłożone zamierzenia planistyczne zostały potwierdzone w opracowywanym studium zagospodarowania przestrzennego miasta Z., które zostało przyjęte na postawie uchwały Rady Miasta i oznaczone symbolem C8/2mM2 (jako teren dominacji zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej).

W wyniku prowadzonych czynności przedmiotowy teren na wniosek rektora prof. dr hab. inż. T. K. reprezentującego (...) decyzją z dnia 09 września 2014 r. wydaną przez Prezydenta Miasta Z. (znak (...)) o warunkach zabudowy, został przeznaczony pod budowę zespołu budynków mieszkaniowych wielorodzinnych wraz z przynależnym zagospodarowaniem terenu znajdującym się na działkach inwestycyjnych nr (...); obręb (...), przy ul. (...) w Z.. Po nabyciu działek przez spółkę (...) E. J., jeszcze tego samego roku Prezydent Miasta Z. decyzją z dnia 29 września 2014 r. przeniósł na rzecz Przedsiębiorstwa Budowlanego (...) L. z siedzibą w Z. decyzję o warunkach zabudowy wydaną w dniu 09 września 2014 r. pierwotnie na rzecz (...).

Następnie, powód reprezentujący spółkę (...) E. J. zawarł w dniu 24 marca 2015 r. porozumienie z Zakładem (...) w Z. o przyłączenie sieci i urządzeń kanalizacyjnych w oparciu o wybudowany już system kanalizacji sanitarnej i deszczowej.

W dniu 25 maja 2015 r. powód zwrócił się do Prezydenta Miasta Z. w sprawie uzyskania wypisu i wrysu ze „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Z. uchwalonego uchwałą nr (...) Rady Miasta Z. z dnia 19 sierpnia 2008 r. Z odpowiedzi przesłanej przez Prezydenta Miasta Z. uzyskał informacje, że dla terenu objętego przedmiotowym wnioskiem, w dniu 27 lutego 2007 r. Rada Miasta Z. podjęła uchwałę nr (...) w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Z. dla terenu osiedla (...).

W dniu 22 sierpnia 2016 r. powód wystąpił do Prezydenta Miasta Z. z wnioskiem o wszczęcie postępowania administracyjnego w przedmiocie wydania decyzji o zatwierdzenie projektu budowlanego i udzielenia pozwolenia na budowę w zakresie obiektu budowlanego mającego powstać na działkach nr (...) obręb (...), przy ul. (...) w Z.. Przedmiotowa sprawa została zarejestrowana pod nr rej. (...).

Pozwani są właścicielami zabudowanych działek sąsiadujących z nieruchomością nabytą przez firmę powoda.

W dniu 26 września 2016 r. pozwana B. M. w wyniku powziętych informacji dotyczących złożonego wniosku i po zapoznaniu się z dokumentacją złożoną przez powoda, skierowała do Prezydenta Miasta Z. pismo informując, iż w przedłożonych przez powoda dokumentach nie znajduje się treść analizy funkcji oraz cech zabudowy zagospodarowania terenu w zakresie oddziaływania planowanego obiektu, co może mieć istotny wpływ na

ograniczenia w zagospodarowaniu terenu w związku z nowo powstającym budynkiem. Ponadto zwróciła się ona o podjęcie działań mających na celu usunięcie przez inwestora (powoda) wskazanych przez nią uchybień, nadto dołączenie do przedmiotach dokumentów opinii, a w przypadku ich uzupełniania zastrzegła sobie prawo do składania dalszych wniosków dowodowych w toczącym się postępowaniu.

W piśmie z 17 października 2016 r. adresowanym do Prezydenta Miasta Z. pozwani wnieśli o wyłączenie J. M. od rozpoznawania i nadzorowania sprawy z wniosku L. J. reprezentującego E. – F., wskazując, że pracownik ten pozostaje z powodem w takich relacjach, które pozwalają na domniemanie istnienia wysokiego prawdopodobieństwa wystąpienia okoliczności, które mogą budzić wątpliwości, co do bezstronności tego pracownika przy wydaniu decyzji.

Ponadto w dniu 20 października 2016 r. pozwani złożyli do Prokuratury Okręgowej w Z. G. wniosek o przystąpienie prokuratora do postępowania administracyjnego w sprawie prowadzonej przez Prezydenta Miasta Z. pod nr (...) wszczętej na wniosek L. J. reprezentującego firmę (...). E. J. w Z., na prawach strony, w celu nadzorowania przeprowadzonych czynności administracyjnych.

Co więcej w dniu 26 października 2016 r. pozwani tożsamej treści pismo przesłali do Z. Z. - Ministra Sprawiedliwości. Ponadto pismem z dnia 15 lutego 2017 r. uzupełnili poprzednio złożony wniosek prosząc o nadzór wizytacyjny nad postępowaniem prowadzonym przez J. K. jako Prezydenta Miasta Z. w sprawie z wniosku L. J. reprezentującego firmę (...). E. J. w Z..

W dniu 28 października 2016 r. Prezydent Miasta Z. wydał decyzję nr (...) o zatwierdzeniu projektu budowy i udzieleniu pozwolenia na budowę budynku mieszkalnego wielorodzinnego z przynależnym zagospodarowaniem terenu – I etap przy ul. (...) w Z..

W wyniku złożonego przez pozwanych pisma z dnia 28 października 2016 r., wydana wcześniej decyzja została uchylona do ponownego rozpoznania.

W dniu 7 listopada 2016 roku pozwani skierowali do M. B. – Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w W. skargę z prośbą o wizytację prawidłowości podejmowanych działań przez Prezydenta Miasta Z. w kwestii dotyczącej ustalania procedur realizowanych przez K. D. Departamentu Rozwoju Miasta Z., podnosząc w niej faworyzowanie przez pracowników Urzędu Miasta Z. powoda, który jako deweloper uzyskuje zezwolenia na budowę „blokowisk” oraz wycinkę zieleni pod ich budowę. Pozwani ponadto wskazali, iż powód w wyniku nabycia nieruchomości zlokalizowanej przy ul. (...) w Z. skorzystał z wcześniej przygotowanego i opracowanego planu zagospodarowania przestrzennego. Z treści pisma wynika między innymi, że powód zamierza wyciąć las położony w centrum Z. i w tym miejscu postawić osiedle budynków(wysokich), nie bacząc na architekturę i dotychczasowe rekreacyjne przeznaczenie terenu. Pozwani podali też, że powód jest jedynym – niezmiernie uprzywilejowanym – deweloperem w Z. a oni protestując przeciwko inwestycji , zanotowali niewątpliwe aspekty tego uprzywilejowania, które mogą wyjaśniać nieformalne podstawy uzyskiwania przez powoda zezwoleń. Wynikają one z rzetelnych i bezspornych informacji, którymi są:

a/ L. J. jest mężem siostry Z. L., który był poprzednim Prezydentem Miasta Z. (aktualnie jest nieformalnym doradcą J. K.),

b/ od momentu, gdy L. J. został szwagrem ówczesnego Prezydenta Miasta, zauważa się coraz silniejszą i bezkonkurencyjną ekspansję inwestycji L. J. na terenie Z.; otrzymuje pełne kredytowanie pod inwestycje wcześniej kupowanych terenów, które po tym kupnie zyskują status „budownictwo usługowe i mieszkalne”,

d/ po objęciu urzędu Prezydenta Miasta Z. przez J. K. utworzony został Departament Rozwoju Miasta (w miejsce ośmiu niezależnych wcześniej biur), którego dyrektorem została K. P., wcześniej Kierownik Biura Administracji Budowlanej; K. P. studiowała na jednym roku z L. J., z którego rodziną do dzisiaj utrzymuje ściśle towarzyskie kontakty,

e/ kierownikiem Biura Administracji Budowlanej w miejsce K. P. została J. M.; J. M. jest kuzynką K. P. i formalnie jej podlega (...).

Tożsamej treści skargę pozwani przedłożyli do Wojewody (...), który po jej rozpoznaniu w piśmie z 9 stycznia 2017 r. uznał ją za niezasadną.

Pismem z dnia 10 listopada 2016 r. powód odwołał się od decyzji wydanej przez Prezydenta Miasta Z. z dnia 28 października 2016 r. o uznaniu, iż stronami wszczętego przez niego postępowania administracyjnego są także pozwani. Ponadto na etapie wydania Decyzji o Warunkach Zabudowy, o którą wystąpił jeszcze poprzedni właściciel (...), zasadnym wydawało się, iż wcześniejsza decyzja w tej kwestii została przeniesiona na nowego nabywcę. Zatem uzasadnione było podjęcie przez Prezydenta Miasta Z. stanowiska o nieuwzględniane pozwanych jako stron i ograniczenie się do uznania za strony jedynie właścicieli działek bezpośrednio sąsiadujących z inwestycją.

W dniach 14 listopada 2016 r., 28 listopada 2016 r. oraz 02 grudnia 2016 r. pozwani złożyli odwołanie do Wojewody (...) od decyzji administracyjnej z dnia 28 października 2016 r. wydanej przez Prezydenta Miasta Z. w przedmiocie zatwierdzenia projektu budowlanego i udzielenia pozwolenia na budowę w sprawie zarejestrowanej po nr rej. (...), wnosząc o jej uchylenie i przekazanie do ponownego rozpoznania. Zarzucając, iż przedmiotowa decyzja została wydana z naruszeniem przepisów dotyczących prawa budowlanego, a w szczególności procedowanie treści decyzji o warunkach zabudowy oraz analizy funkcji oraz cech zabudowy zagospodarowania terenu w zakresie oddziaływania planowanego przez inwestora zespołu obiektów.

W dniu 05 grudnia 2016 r. wpłynęło do Departamentu Organizacyjnego Biura Rady Miasta Z. pismo od Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji stanowiące skargę pozwanych na nienależyte wykonywanie zadań i obowiązków przez Prezydenta Miasta Z. oraz podległych mu pracowników.

Pismami z dnia 11 oraz 19 stycznia 2017 r. pełnomocnik powoda zwrócił się do pozwanych o zaniechanie dalszych naruszeń dóbr osobistych L. J., a także prowadzonego przez niego przedsiębiorstwa.

W dniu 24 stycznia 2017 r. na XLIII sesji Rady Miasta Z. rozpatrywano skargę złożoną przez pozwanych na działalność Prezydenta Miasta Z..

Pismem z dnia 20 marca 2017 r. pozwana K. M. złożyła kolejną skargą przesłaną za pośrednictwem Prezydenta Miasta Z. do Kierownika Biura Administracji Budowlanej na zaniechanie pełnienia obowiązków przez J. M., jako kierownika wspomnianego biura na odmowę sporządzenia kserokopii dokumentów przedłożonych przez powoda w sprawie nr (...).

Następnie pismem z dnia 11 kwietnia 2017 r. pozwani oraz Prokurator Rejonowy w Z. G. odwołali się od decyzji Prezydenta Miasta Z., jako organu zatwierdzającego projekt i udzielone pozwolenie na budowę do Wojewody (...), który po rozpoznaniu sprawy w dniu 04 lipca 2017 r. uchylił wydaną decyzję w całości i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia organowi I instancji.

Kolejne pismo do Wojewody (...) skierowane przez pozwanych oraz Prokuratora Rejonowego w Z. G. wpłynęło w dniu 08 września 2017 r, w tym piśmie domagali się uchylenia decyzji wydanej przez Prezydenta Miasta Z., jako organu zatwierdzającego projekt budowy i udzielonego pozwolenia na budowę. W wyniku przeprowadzonego postępowania Wojewoda (...) po rozpoznaniu sprawy w dniu 07 listopada 2017 r. po raz drugi uchylił wydaną decyzję w całości i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia organowi I instancji.

Prezydent Miasta Z. decyzją z dnia 13 lutego 2018 r. zatwierdził projekt budowlany i udzielił pozwolenia na budowę Przedsiębiorstwu Budowlanemu (...) L. z siedzibą w Z.. Odwołanie od niniejszej decyzji po raz kolejny złożył Prokurator Rejonowy w Z. G. oraz pozwani. Po rozpoznaniu odwołania od decyzji Prezydenta Miasta Z. Wojewoda (...) utrzymał w mocy wydaną decyzję.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał, że powództwo zasługiwało na częściowe uwzględnienie.

Sąd I instancji wskazał, że z treści art. 24§1 k.c. wynika jednoznacznie, iż ochrona dóbr osobistych przysługuje jedynie przed działaniem bezprawnym. Przesłanka bezprawności działania jest przesłanką konieczną do udzielenia ochrony o charakterze niemajątkowym. Przesłanka bezprawności działania jest ujmowana w kodeksie cywilnym szeroko. Przyjmuje się mianowicie, że bezprawne jest każde działanie sprzeczne z normami prawnymi, a nawet z porządkiem prawnym oraz zasadami współżycia społecznego. W orzeczeniu z 19 października 1989 roku (...) (...), poz. 377) Sąd Najwyższy wskazał, iż za działanie bezprawne uważa się każde działanie naruszające dobro osobiste, jeśli nie zachodzi żadna ze szczególnych okoliczności je usprawiedliwiających. Natomiast do okoliczności wyłączających bezprawność naruszenia dóbr osobistych zalicza się: działanie w ramach porządku publicznego - tj. działanie dozwolone przez obowiązujące przepisy prawa, wykonywanie prawa podmiotowego, zgodę pokrzywdzonego, działanie w obronie uzasadnionego interesu społecznego.

Rozpoznając sprawę w przedmiocie ochrony dóbr osobistych Sąd powinien, zatem w pierwszej kolejności określić dobro osobiste, które mogło zostać naruszone, a następnie ustalić, czy doszło do jego naruszenia i dopiero w przypadku pozytywnej odpowiedzi ustalić czy działanie pozwanych było bezprawne. Dowód, że dobro osobiste zostało naruszone ciąży na osobie poszukującej ochrony prawnej na podstawie art. 24 k.c. Natomiast na tym, kto podjął działania zagrażające dobru osobistemu innej osoby lub naruszające to dobro spoczywa ciężar dowodu, że nie było ono bezprawne. Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż opisane w pozwie zachowania pozwanych polegające na rozpowszechnianiu nieprawdziwych informacji na temat powiązań rodzinnych oraz towarzyskich z pracownikami Urzędu Miasta w Z. powoda naruszyły jego dobra osobiste. Pozwani podjęli działania polegające na wysyłaniu pism do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministra Sprawiedliwości czy Wojewody (...), ale to powód rozpowszechnił informacje na temat treści tych pism, tłumacząc wielu osobom, że takie sytuacje nie miały miejsca. Zatem gdyby nie działania samego powoda niewiele osób wiedziałoby o całym zdarzeniu. Jak wynika z samego przebiegu sesji Rady Miasta Z., podczas której rozpatrywano skargę pozwanych na działania Prezydenta, osoby, które nie otrzymały wcześniej informacji mailowej co do treści tej skargi, nie były w stanie zorientować się kogo i czego ona faktycznie dotyczy.

Pozwani w podejmowanych przez siebie działaniach, zamierzali powstrzymać powoda od wybudowania, w niedalekim sąsiedztwie ich posesji, budynku wielorodzinnego, działając w granicach przyznanego im prawa. Jednakże podejmowane przez nich działania były nadmierne i niejednokrotnie nieadekwatne do zaistniałej sytuacji. Co więcej postawienie budynków wielokondygnacyjnych przez podmiot prowadzony przez L. J. w żaden sposób nie naruszało ich prywatności. Do takich wniosków Sąd I instancji doszedł na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, z którego wynika, że już 2003 r. uprzedni właściciel nieruchomości znajdującej się przy ul. (...) w Z. - (...) - uzyskał pozwolenie na wybudowanie wielokondygnacyjnego Campusu B, o czym może również świadczyć także zaprojektowana i podłączona sieć kanalizacyjna, sanitarna i deszczowej oraz koncepcja sieci cieplnej do celów projektowych z listopada 2003 r. Zatem podejmowane przez pozwanych działania, które miały uniemożliwić wybudowanie budynków mieszkalnych miały przede wszystkim na celu powstrzymanie powoda od podejmowania na tym terenie jakichkolwiek działań budowlanych.

Odnosząc się natomiast do kwestii dotyczącej wysłanego do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji pisma, w pierwszej kolejności należy zaznaczyć, iż zgodnie z art. 231 k.p.a. jeżeli organ, który otrzymał skargę, nie jest właściwy do jej rozpatrzenia, obowiązany jest niezwłocznie, przekazać ją właściwemu organowi. Jak wynika z treści art. 229 k.p.a. organem właściwym w sprawach rozpatrywania skargi na prezydenta miasta jest -rada miasta. Z akt sprawy wynika, że pismo pozwanych przesłane do MSWiA, zgodnie z obowiązującymi przepisami powinno być przesłane do Rady Miasta, która posiada kompetencje do rozpoznania skargi. Zatem w żadnym wypadku nie możemy mówić o bezprawności działania pozwanych, zważywszy na fakt, iż nie spodziewali się oni, że okoliczność ta w ogóle wyjdzie na jaw.

Wobec powyższego wskazać należy, iż powód nie wykazał, aby pozwani podejmując działania polegające na wysłaniu pism do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministra Sprawiedliwości G. czy Wojewody (...) naruszyli jego dobre osobiste.

Sąd Okręgowy jednak zgodził się z tą częścią powództwa, w której powód domagał się przeproszenia go za posłużenie się nieprawdziwymi informacjami dotyczącymi jego osoby, a także naruszenia jego dóbr osobistych poprzez liczne zniesławienia i znieważenia. W pismach kierowanych do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz do Ministra Sprawiedliwości i Wojewody (...), pozwani wskazywali na rodzinne i towarzyskie powiązania powoda z pracownikami Urzędu Miejskiego w Z., wyrażając pewność co do tych informacji. Nie były one jednak prawdziwe i godziły w sposób oczywisty w dobra osobiste powoda. Zawarte w tych pismach twierdzenia przypisywały powodowi nieuczciwe działania w zakresie prowadzenia firmy, poprzez wykorzystywanie rzekomych powiązań rodzinnych i towarzyskich. Informacje te nie były jednak prawdziwe i zostało to potwierdzone zeznaniami świadków. Z. L. podał, że nie jest bratem żony powoda a K. P. nie utrzymuje z powodem kontaktów towarzyskich. Powołując w swoich skargach informacje dotyczące tych powiązań, pozwani nie mieli żadnych wątpliwości, że są one prawdziwe, sami wskazywali, że były one sprawdzone i rzetelne. Przyjmując takie stanowisko Sąd I instancji doszedł do przekonania, iż podjęte przez pozwanych działania mogły wpłynąć na postrzeganie na rynku lokalnym powoda, jako osoby mającej powiązania z pracownikami Urzędu Miasta Z.. Budowanie wizerunku firmy jest wieloletnim i bardzo mozolnym działaniem, które może być nadszarpnięte poprzez podawanie nieprawdziwych i niesprawdzonych danych. Dlatego też Sąd Okręgowy uznał, iż pozwani powinni przesłać do samego powoda, Prezydenta Miasta Z. oraz Rady Miasta Z. pisma, w których przeproszą za rozpowszechnianie nieprawdziwych informacji na jego temat. Celem tego zobowiązania będzie usunięcie skutków naruszenia dóbr osobistych powoda. To radni Rady Miasta Z. i Prezydent winni dowiedzieć się, że informacje na temat powoda zawarte w piśmie pozwanych m.in. do Ministra Spraw Wewnętrznych były nieprawdziwe.

Pozostałe żądania powoda były w ocenie Sądu Okręgowego nieuzasadnione.

Jak zostało to już podniesione wcześniej, pismo skierowane przez pozwanych do Ministra Spraw Wewnętrznych, zawierające skargę na działania Prezydenta Miasta Z., zostało przekazane według właściwości do rozpoznania przez Radę Miasta. Z treścią pisma zapoznali się zatem radni i Prezydent, bo jego skarga dotyczyła. Rozpoznanie skargi podczas jednej z Sesji Rady Miasta odbyło się w ten sposób, że przewodniczący Rady poinformował czego dotyczy kolejny punkt obrad, bez zapoznawania radnych z treścią samego pisma, bo tę otrzymali wcześniej drogą elektroniczną. Następnie radni przystąpili do głosowania. Jeżeli nawet podczas obrad Rady Miasta były obecne media i przebieg obrad był nagrywany i dostępny, to i tak niemożliwym było, aby osoba przysłuchująca się obradom, poznała treść pisma, w którym pozwani wskazali na powiązania rodzinne i towarzyskie powoda i na sposób, w jaki funkcjonuje jego firma. Niezasadne jest zatem żądanie umieszczenia przez pozwanych treści wskazanych w punkcie 3 żądań pozwu na przedstawionej tam stronie internetowej i w dzienniku Gazeta (...). Warto też zaznaczyć w tym miejscu, że do rozpowszechnienia informacji zawartych w piśmie do Ministra Spraw Wewnętrznych w szerszym zakresie, niż to wynika z procedury rozpoznawania skargi na działania Prezydenta Miasta, przyczynił się sam powód, tłumacząc różnym osobom, że zarzuty pozwanych są nieprawdziwe. Powód nie udowodnił ponadto, że zasadne jest żądanie sprecyzowane w punkcie 1 pozwu, sprowadzające się do zobowiązania pozwanych do zaniechania działań naruszających jego dobra osobiste. Nie zostało wykazane w toku postępowania, aby pozwani poza informacjami zawartymi w pismach do Ministrów i do Wojewody (...) w sposób ciągły, do wydania wyroku dopuszczali się dalszych naruszeń. Sąd Okręgowy ponadto ograniczył liczbę podmiotów, do których pozwani winni przesłać treść pisma określonego w wyroku. W przekonaniu tego Sądu przedstawienie treści tego pisma także do Ministrów Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych, do Wojewody oraz do Prokuratora Okręgowego w Zielonej Górze mijają się z celem. Podmioty te, a w szczególności wymienieni ministrowie, są adresatami wielu skarg i żądań, wobec tego treść pisma pozwanych, pochodzącego z listopada 2016 r. nie jest im już znana. Celem wyroku, w którym Sąd uwzględnia żądanie ochrony dóbr osobistych, jest usunięcie skutków dokonanego naruszenia. W niniejszej sprawie chodzi zatem o to, by osoby, do których dotarły nieprawdziwe informacje na temat powoda i dla których osoba powoda to konkretna osoba, którą znają, dowiedziały się, że informacje te nie były prawdziwe.

O kosztach procesu Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 100 k.p.c.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia wnieśli pozwani, którzy zaskarżyli wyrok w części objętej punktem 1(nakazującym złożenie oświadczenia) i 3(rozstrzygającym o kosztach procesu).

Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucili:

1) naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy, tj. art. 233 § 1 k.p.c., poprzez dokonanie dowolnej a nie swobodnej oceny dowodów, sprzecznych ze zgromadzonym materiałem dowodowym ustaleń oraz uchybienie podstawowym regułom logicznego rozumowania i zasadom doświadczenia życiowego, które skutkowało błędami w ustaleniach faktycznych, tj.:

a) nieuprawnione przyjęcie, że treść pisma z dnia 28 listopada 2016 r. kierowanego do Wojewody (...) dotyczy osoby powoda, podczas gdy nie zawiera ono żadnych informacji, co do których powód uznaje, że naruszają jego dobra osobiste, a także nieuzasadnione i niemające odzwierciedlenia w zgromadzonym materiale dowodowym uznanie, że pisma kierowane przez pozwanych do Wojewody (...) stanowią jedno pismo, w sytuacji gdy różnią się one treścią, w zależności od którego z pozwanych pochodzą, nadto mają również inne daty;

b) nieuprawnione przyjęcie, że treść pism kierowanych przez pozwanych do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz do Ministra Sprawiedliwości i Wojewody (...) zawiera liczne znieważenia powoda podczas gdy w pismach tych nie sposób odnaleźć żadnych określeń, które mogłyby być zakwalifikowane jako zniewaga;

c) nieuprawnione przyjęcie, że treść pism wysłanych przez pozwanych do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministra Sprawiedliwości Wojewody (...) mogła wpłynąć na postrzeganie powoda na rynku lokalnym, jako osoby mającej powiązania z pracownikami Urzędu Miasta Z., podczas gdy adresatem tych pism były wyłącznie organ administracji publicznej, zatem w sposób oczywisty nie mogły wpłynąć na postrzeganie powoda w żadnym środowisku, tym bardziej lokalnym;

d) nieuprawnione przyjęcie, że działanie pozwanych mogło nadszarpnąć wizerunek firmy powoda, podczas gdy ze zgromadzonego materiału dowodowego nie wynika, aby wizerunek firmy został w jakikolwiek sposób zagrożony, a nadto nie wykazano żadnego związku przyczynowo-skutkowego pomiędzy skargą zawierającą rzekome naruszenie dóbr osobistych powoda, a odwoływaniem rezerwacji na lokale, które wybudować ma powód — oczywiście przy tym jest, że gdyby takie sytuacje w ogóle miały miejsce, to powód wykazałby je w sposób obiektywny,

e) brak wskazania które dobra osobiste powoda zostały naruszone oraz; bezpodstawne powiązanie dóbr osobistych powoda jako osoby fizycznej ze skutkiem ewentualnego naruszenia tych dóbr dla odrębnego podmiotu prawa w postaci spółki jawnej, wspólnikiem której jest powód;

f) nieuprawnione przyjęcie, że podejmowane przez pozwanych działania, mające polegać na powstrzymaniu powoda przed wybudowaniem budynku wielokondygnacyjnego w ich bliskim sąsiedztwie były nadmierne i niejednokrotnie nieadekwatne do zaistniałej sytuacji, podczas gdy pozwani działali w granicach przyznanego im prawa;

g) nieuwzględnienie zeznań pozwanych, w których wskazują, że ich intencją przy kierowaniu skargi do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministra Sprawiedliwości i Wojewody (...) nie było zniesławienie powoda, lecz pisma te złożone zostały wyłącznie w celu wyjaśnienia nieprawidłowości w zakresie działalności (...) magistratu, co wynika wprost z treści zeznań pozwanych

h) nieuwzględnienie zeznań pozwanych, w których wskazują, że ich intencją nie było upublicznienie treści skargi skierowanej do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, zaś treść tej skargi została upubliczniona w wyniku samowolnych działań radnego Rady Miasta Z., który przesłał jej treść w formie nieoficjalnej wiadomości e-mail;

i) pominięcie przyczyn, dla których pozwani skierowali skargi i pisma dotyczące nieprawidłowości w działaniu (...) magistratu, tj. nieuwzględnienie treści zeznań pozwanych w tym zakresie, w jakim wskazują, że w ich odczuciu byli traktowani niesprawiedliwie przez urzędników Urzędu Miasta Z.;

2) naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy, tj art. 328 k.p.c. poprzez sporządzenie lakonicznego i niepełnego uzasadnienia, gdyż uzasadnienie wyroku nie zawiera wyjaśnień w zakresie dowodów stanowiących podstawę rozstrzygnięcia oraz ewentualnie dowodów, którym Sąd I instancji dał wiarę lub z określonych przyczyn odmówił mocy dowodowej, nadto nie wskazuje, czyje dobra osobiste zostały naruszone przez pozwanych, czy były to dobra osobiste powoda, czy też dobra osobiste (...) Ł., nie wskazał nadto jakie konkretnie dobra osobiste zostały przez powodów naruszone, co uniemożliwia prześledzenie toku rozumowania Sądu I instancji w tym zakresie;

3) naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy, tj. art. 100 k.p.c. poprzez wzajemne zniesienie kosztów procesu pomiędzy powodem a pozwanymi pomimo faktu, że powód utrzymał się z żądaniem jedynie niewielkiej części, co spowodowało niesłuszne zróżnicowanie sytuacji prawnej stron procesu bez powołania się na szczególne okoliczności, w sytuacji gdy powód pozwem domagał się 10 odrębnych roszczeń, zaś Sąd I Instancji uwzględnił spośród nich jedynie 3;

4) naruszenie prawa materialnego, tj.

a) art. 5 k.c. poprzez jego niezastosowanie w sytuacji, gdy żądanie ochrony dóbr osobistych powoda podnoszone w sprawie niniejszej stanowi nadużycie praw podmiotowego i tym samym nie powinno zostać uwzględnione, bowiem:

i) pozwani złożyli skargę do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w celu ochrony swoich interesów, zaś działanie powoda zmierza w istocie nie do ochrony jego dóbr osobistych, lecz do zniechęcenia pozwanych do występowania przeciwko powodowi w ramach zaplanowanych przez niego prac na spornych działkach; nie sposób wymagać od pozwanych, aby w ramach składanej w postępowaniu administracyjnym skargi zawierali informacje już zweryfikowane pod względem ich prawdziwości, pozwani zawarli je bowiem celem zweryfikowania ich przez organ nadrzędny, zaś sami nie posiadają żadnych narzędzi ani możliwości, aby takie informacje zweryfikować, byłoby to także w sposób oczywisty zaprzeczeniem funkcji i celu instytucji skargi;

b) art. 24 § 1 k.c. poprzez błędne zastosowanie i uznanie, że pozwani naruszyli dobra osobiste powoda, podczas gdy ogóle nie wykazano, czyje konkretnie dobra osobiste zostały przez pozwanych naruszone, czy były to dobra osobiste powoda, czy dobra osobiste firmy (...) L.;

c) art. 24 § 1 k.c. przez błędne zastosowanie i stwierdzenie bezprawności naruszenia dóbr osobistych powoda, podczas gdy wystosowanie pism do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministra Sprawiedliwości i Wojewody (...) nie miało cech bezprawnego rozpowszechniania informacji na temat powoda naruszających jego dobra osobiste, lecz było dozwolonym prawem wykorzystaniem uprawnienia przysługującego pozwanym do wniesienia skargi na podstawie przepisów prawa administracyjnego, złożonej w dobrej wierze i w interesie publicznym;

d) art. 24 § 1 k.c. przez jego błędne zastosowanie i stwierdzenie bezprawności naruszenia dóbr osobistych powoda, podczas gdy adresatem pism był ściśle zawężony krąg odbiorców, zaś to w wyniku tylko i wyłącznie osobistych działań powoda treść pisma skierowanego do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji została rozpowszechniona;

e) art. 24 § 1 k.c. poprzez jego błędne zastosowanie i nakazanie pozwanym złożenia

oświadczenia o odpowiedniej treści i formie w stosunku do powoda, podczas gdy treść oświadczenia dotyczy wielości „pism oraz co w sposób oczywisty będzie wprowadzało w błąd odbiorcę przeprosin, zawiera bowiem sugestię, jakoby działań pozwanych, ich pism oraz skarg było w konsekwencji bardzo wiele, a tymczasem roszczenie powoda opiera się na treści wyłącznie dwóch pism skierowanych w tej samej dacie i o tej samej treści;

f) art. 24 § 1 k.c. poprzez jego błędne zastosowanie i nakazanie pozwanym złożenia oświadczenia o odpowiedniej treści i formie w stosunku do powoda, podczas gdy treść i forma oświadczenia określone w pkt. 1 Wyroku są sprzeczne z zasadą adekwatności, co winno prowadzić do oddalenia powództwa, tj.:

- nie wykazano, czyje dobra osobiste zostały naruszone, czy były to dobra osobiste powoda, czy dobra osobiste firmy (...) L., jeśli uznać, że chodziło o dobra osobiste powoda, to:

i. nie wykazano, aby pozwani w jakikolwiek sposób znieważyli powoda, albowiem w treści pism oraz skarg pozwanych nie sposób odnaieźć jakichkolwiek określeń kierowanych pod adresem powoda, które można by uznać za zniewagę, nadto nie wykazano, aby informacje zawarte w treść pisma skierowanego do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji zniesławiały powoda, skoro:

judykaturze znany jest pogląd w ramach którego Sąd Najwyższy stwierdził, że nie każdą nieprawdziwą informację można uznać za naruszającą dobra osobiste, o ile dziennikarz podający tę informację dochował szczególnej staranności, do której jest zobowiązany przepisami prawa prasowego, zatem od pozwanych, których taki szczególny wymóg nie obowiązuje, nie sposób wymagać, by podawali jedynie sprawdzone i rzetelne informacje z uwagi na to, że nie mają żadnych narzędzi ani możliwości, aby to uczynić; postawienie przed pozwanymi wymogu podawania, w skardze wnoszonej w trybie administracyjnym, wyłącznie sprawdzonych i rzetelnych danych, wypacza w ogóle sens tej skargi jako instrumentu prawnego, którym może posłużyć się każdy, kto ma jakiegokolwiek wątpliwości co do bezstronności organu administracyjnego; pozwani skierowali skargę celem wyjaśnienia zaistniałych wątpliwości co do pracy urzędników (...) magistratu, nie zaś w stosunku do powoda,

ii. nie wskazano jakie konkretnie dobra osobiste powoda zostały rzekomo naruszone przez pozwanych;

iii. nie wskazano, jakimi konkretnie nieprawdziwymi informacjami dotyczącymi powoda pozwani mieli się posłużyć;

iv. nie wskazano, za treść których konkretnie pism oraz skarg pozwani mieliby

powoda przeprosić;

v. skład osobowy Rady Miasta Z. uległ zmianie po wyborach samorządowych w październiku 2018 roku, a zatem skierowanie pisma z przeprosinami do Rady Miasta Z. w innym składzie osobowym aniżeli do tej, która rozpatrywała skargę na Prezydenta Miasta Z., jest niecelowe i w oczywisty sposób nie może być uznane za adekwatne;

vi. nie można uznać za uzasadnione i celowe zobowiązanie pozwanych złożenia 9-krotnie oświadczenia o tej samej treści i następnie przesłanie ich do 3 różnych adresatów, które łącznie będą skutków przeproszeniem powoda aż 27 razy.

W konkluzji apelujący wnieśli o zmianę wyroku w zaskarżonej części, tj. poprzez oddalenie powództwa ; zasądzenie od powoda na rzecz pozwanych zwrotu kosztów procesu za postępowanie przed sądem pierwszej instancji; zasądzenie od powoda na rzecz pozwanych zwrotu kosztów procesu za postępowanie przed sądem drugiej instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według spisu kosztów, który zostanie przedłożony na rozprawie apelacyjnej, na wypadek zaś nieuwzględnienia wniosku o zasądzenie kosztów według spisu kosztów, wnoszę o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Powód domagał się oddalenia apelacji i zasądzenia od pozwanych na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego wg. norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja okazała się uzasadniona, aczkolwiek nie wszystkie zarzuty były trafne.

Sąd Apelacyjny podziela ustalenia faktyczne Sądu Okręgowego jako zgodne z zebraniem w sprawie materiałem dowodowym i przyjmuje za własne, nie podzielać wywodów prawnych tego sądu .

Trafnie podnoszą skarżący, że sąd I instancji w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia niedostatecznie jasno sprecyzował, które dobra osobiste powoda zostały naruszone przez pozwanych oraz czy naruszenie dotyczyło dóbr osobistych powoda jako osoby fizycznej czy też spółki jawnej w formie której powód prowadzi działalność gospodarczą. Niemniej jednak treść zaskarżonego rozstrzygnięcia w powiązaniu z pisemnymi motywami zawartymi na str. 13 uzasadnienia wskazuje, że Sąd Okręgowy uznał, że treść pism pozwanych kierowanych do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 07.11.2016r , Ministra Sprawiedliwości z 26.10.2016r i Wojewody (...) zawiera licznie znieważenia i zniesławienia powoda. Nie ulega wątpliwości, że określone przepisem art. 23k.c. dobro osobiste w postaci czci obejmuje dwa aspekty: dobre imię (cześć zewnętrzna) i godność (cześć wewnętrzna). Naruszenie godności polega z reguły na ułudzeniu komuś lub obraźliwym zachowaniu wobec niego- zniewaga. Naruszenie dobrego imienia polega z reguły na pomówieniu o takie postępowanie lub właściwości, które mogą poniżyć tę osobę w opinii publicznej lub narazić na utratę zaufania potrzebnego dla danego stanowiska, zawodu lub rodzaju wykonywanej działalności.

W świetle powyższego nie ulega wątpliwości, na co trafnie wskazali apelujący, że treść pism kierowanych przez pozwanych do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 07.11.2016r , Ministra Sprawiedliwości z 26.10.2016r i Wojewody (...), w odniesieniu do których powód upatrywał naruszenia swoich dóbr osobistych, nie zawierała określeń obraźliwych, oszczerczych bądź uwłaczających powodowi, a zatem nie doszło do znieważenia czyli naruszenia godności osobistej powoda. Niemniej jednak pozwani formułując w powyższych pismach zarzuty, w których posądzali powoda o wykorzystanie relacji rodzinnych i towarzyskich z pracownikami (...) magistratu do osiągnięcia pozytywnych rozstrzygnięć administracyjnych i przyspieszania procedur administracyjnych, które to informacje były nieprawdziwe, naruszyli dobre imię powoda, bowiem treść tych zarzutów mogła narazić powoda na utratę zaufania potrzebnego dla prowadzonej przez powoda działalności gospodarczej.

Nie można przy tym podzielić stanowiska apelujących, że podjęte przez nich działania nie były bezprawne, lecz były wykorzystaniem uprawnienia do wniesienia skargi na podstawie przepisów prawa administracyjnego, złożonej w dobrej wierze i w interesie publicznym. W istocie bowiem mimo, że pozwani kierowali swoje pisma do podmiotów uprawnionych do oceny prawidłowości pracy pracowników Urzędu Miasta i uprawnionych do wyjaśnienia stawianych zarzutów, do czego rzeczywiście mają pełne prawo, to zarówno ogólny wydźwięk pism jak i kategoryczne stwierdzenia o „ rzetelnych i bezspornych informacjach” dotyczących powiązań powoda i wykorzystania relacji rodzinnych i towarzyskich z pracownikami (...) magistratu do osiągnięcia pozytywnych rozstrzygnięć administracyjnych i przyspieszania procedur administracyjnych, które to informacje były nieprawdziwe, wskazują, że pozwani nie dążyli do weryfikacji tych informacji dotyczących powoda, lecz do weryfikacji działań pracowników urzędu miejskiego w Z. w powiązaniu z negatywnym postępowaniem powoda, dążąc w ten sposób do wstrzymania inwestycji powoda. W istocie zatem negatywne, kategoryczne przedstawienie powoda w powyższych pismach w sposób uwłaczający jego dobremu imieniu było bezprawne jako, że wykraczało poza potrzebę wnoszonych skarg jaką było wyjaśnienie nieprawidłowości działań urzędników (...) magistratu i miało na celu zdyskredytowanie powoda, po to by wstrzymać inwestycję – budowę budynku wielokondygnacyjnego. Z tych względów zarzuty apelacji zawarte w punktach II.c), d),f), g), h), 4ii), c), d) okazały się nieuzasadnione.

Niemniej jednak powództwo nie mogło zostać uwzględnione. Zasadny okazał się bowiem zarzut naruszenia art. 24§1k.c. poprzez jego błędne zastosowanie i nakazanie pozwany złożenia oświadczenia o treści i formie nieadekwatnej do dokonanego naruszenia dóbr osobistych, co nie mogło doprowadzić do usunięcia skutków tego naruszenia.

Przesądżając sam fakt istnienia przesłanki z art. 24 k.c. w postaci naruszenia dobra osobistego, sąd odnosi swe ustalenia o tym, na czym polegało naruszenie i jakie były jego skutki do żądania pozwu - a więc do postulowanej przez powoda czynności, której miałby dokonać pozwany. Zgodnie z dyspozycją powołanego przepisu, musi to być czynność potrzebna do usunięcia skutków naruszenia dobra osobistego. Jeśli żądane jest złożenie przez pozwanego oświadczenia, powinno ono być " odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie". Musi zatem zachodzić ścisły

związek logiczny i przyczynowo-skutkowy pomiędzy sposobem i przedmiotem naruszenia dobra osobistego oraz jego obiektywnym skutkiem, a treścią i formą oświadczenia. Jeśli związek taki nie zachodzi, nie można uznać zasadności roszczenia pozwu z uwagi na nieadekwatność żądania w stosunku do doznanego przez powoda naruszenia jego dóbr osobistych. W doktrynie i orzecznictwie wskazuje się przy tym, że ewentualne dokonanie przez sąd zmian w treści żądanego w trybie art. 24 k.c. oświadczenia jest dopuszczalne tylko o tyle, o ile dotyczy korekt stylistycznych lub pominięcia jakiegoś fragmentu żądanego oświadczenia z powodu częściowego oddalenia powództwa (a zatem wówczas, gdy zdaniem sądu pozwany nie odpowiada za naruszenie dóbr osobistych w takim zakresie, jak wynikałoby to z pełnego tekstu postulowanego oświadczenia). Sąd nie może wychodzić ponad żądanie pozwu. W żadnym razie nie może sąd zobowiązać pozwanego do złożenia oświadczenia odnoszącego się do innego naruszenia dóbr osobistych niż to, za które powód domagał się w pozwie przeproszenia. Byłoby to niedopuszczalne naruszenie kardynalnej zasady procesowej, zgodnie z którą to wyłącznie powód decyduje o przedmiocie swego roszczenia, a więc o przedmiocie procesu i tylko w tych granicach sąd władny jest dokonywać rozstrzygnięcia (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w G. z 14 lutego 2008 r., (...), LEX nr 524825, wyrok Sądu Apelacyjnego w Ł. z 15.02.2018r. (...)).

W rozpoznawanej sprawie Sąd I instancji uwzględnił powództwo w zakresie w jakim powód domagał się zobowiązania każdego z pozwanych, aby w terminie siedmiu dni od daty uprawomocnienia się wyroku w niniejszej sprawie, sporządzili pismo, na formacie kartki A4, zawierające przeproszenie o następującej treści: „Z uwagi na posłuszenie się przez nas nieprawdziwymi informacjami dotyczącymi Pana L. J., a także z uwagi na naruszenie przez nas dóbr osobistych w/w osoby poprzez liczne jego zniesławienia i znieważenia, przepraszamy Pana L. J. za treść naszych pism oraz skarg i oświadczamy, że odzegnujemy się od stawianych tam wobec niego zarzutów”, napisane pismem komputerowym (rozmiarem czcionki nie mniejszym niż 13, z zastosowaniem interlinii o szerokości 12 punktów) oraz podpisane pełnym imieniem i nazwiskiem każdego z pozwanych, a tym samym zobowiązanie każdego z pozwanych, aby przesłali to pismo za pośrednictwem P. - listem poleconym - na swój koszt do: L. J., Rady Miasta Z., Prezydenta Miasta Z..

Wnioskowany przez powoda w zakresie uwzględnionym przez Sąd I instancji sposób usunięcia naruszenia dóbr osobistych nie jest zdalny do zrealizowania swojego celu. Powód wskazywał, że pozwani naruszyli jego dobro osobiste w postaci czci, dobrego imienia, renomy poprzez posądzenie go o wykorzystywanie rzekomych relacji rodzinnych i towarzyskich do osiągnięcia pozytywnych rozstrzygnięć administracyjnych i przyspieszania procedur administracyjnych. Oświadczenie, którego złożenia domagał się powód i które zostało uwzględnione zaskarżonym wyrokiem jest natomiast zbyt ogólnikowo sformułowane; nie określa ono jakie działania pozwanych obejmuje, które informacje podawane przez pozwanych były nieprawdziwe, zawiera sformułowanie o licznych znieważeniu powoda, co w ogóle nie miało miejsca. Nadto treść oświadczenia wskazuje na mnogość „pism i skarg”, w sytuacji gdy powód upatrywał naruszenia swoich dóbr osobistych w treści pisma(skargi) kierowanego przez pozwanych do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji (vide: zeznania powoda k 391-392akt).

W świetle powyższego skoro oświadczenie o przeproszeniu, które zostało sformułowane przez powoda w zakresie uwzględnionym przez Sąd I instancji, jest nieadekwatne do dokonanego naruszenia, a precyzowanie tego oświadczenia przez Sąd w oparciu o okoliczności wskazane w uzasadnieniu pozwu byłoby tym wyjściem ponad żądanie, co narusza dyspozycję art. 321 k.p.c., powództwo podlega oddaleniu w całości.

Z przedstawionych względów wyrok Sądu Okręgowego został zmieniony w zaskarżonym zakresie na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. poprzez oddalenie powództwa i obciążenie powoda jako przegrywającego proces poniesionymi przez niego kosztami postępowania za I instancję. (nie zachodziły warunki do uwzględnienia wniosku apelacji o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanych kosztów procesu za I instancję jako, że pozwani nie ponieśli żadnych kosztów – nie uiszczali opłat i nie byli reprezentowani przez fachowego pełnomocnika).

Podzielenie wskazanego wyżej zarzutu skutkującego zmianą zaskarżonego wyroku w zakresie objętym wnioskiem apelacji czyni bezprzedmiotową ocenę zasadności pozostałych podniesionych w apelacji zarzutów.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98§1i3k.p.c. w zw. z art. 391§1k.p.c. obciążając nimi powoda jako stronę przegrywającą. Na zasądzone koszty złożyły się : 600zł – opłata od apelacji, 187zł – opłaty skarbowe od pełnomocnictwa głównego i pełnomocnictw substytucyjnych, 720zł – wynagrodzenie pełnomocnika obliczone stosownie do §10ust.1pkt.2 w zw. z §8 ust.1 pkt.2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 10.2015r w sprawie opłat za czynności adwokackie(Dz.u.2016. 1668), 526.55zł- koszty podróży poniesione przez pełnomocnika na rozprawę apelacyjną niekwestionowane przez powoda (k 572).

Bogdan Wysocki Ewa Staniszevska Małgorzata Kaźmierczak